

Sed pott. et mentes illuminant : inducunt compunctionem, et variam ingerunt consolationem.
Dicit efficiaciam.

Nunquam ad hoc legas verbum, ut doctior aut sapientior possis videri.

Stude mortificationi vitiorum, quia hoc amplius tibi proderit, quam notitia multarum difficultatum quaestionum.

A lectione mentem reflecte ad primum principium, id est DEUM.

2. Cum multa legeris et cognoveris, ad unum semper oportet redire principium.

Ego sum, qui doceo hominem scientiam : et clariorem intelligentiam parvulis tribuo, quam ab homine possit doceri.

Cui ego loquor, cito sapiens erit, et multum in spiritu proficiet.

Cave curiosis intendere, neglegitis necessariis.

Vae eis qui multa curiosa ab hominibus inquirunt, et de via mihi serviendi parum curant.

Memor attendit examini supremi magistris.

Veniet tempus, quando apparabit Magister magistrorum Christus, Dominus Angelorum, cunctorum auditur lectiones, hoc est, singulorum examinationis conscientias.

Et tunc scrutabitur *Jerusalem* in lucernis ; et manifesta erunt abscondita tenebrarum ; tacebuntque argumenta linguarum.

3. Ego sum, qui humilem in puncto elevo mentem : ut plures aeternae veritatis capiat rationes, quam si quis decem annis studiisset in scholis.

Ego doceo sine strepitu verborum, sine confusione opinionum, sine fatus honoris, sine pugnatione argumentorum.

Cujus nunc quidem facilius discipulus;

Ego sum qui doceo terrena desplicere, praefentia fasidire, aeterna quaerere, aeterna sapere, honores fugere, scandala sufferre, omnem spem in me ponere, extra me nil cupere, et super omnia me ardenter amare.

4. Nam quidam amando me intime, didicit divina et loquebatur mirabilia.

Plus

Plus proficit in relinquendo omnia, quam in studendo subtilia.

Sed alii loquor communia, alii specialia : aliquibus in signis et figuris dulciter appareo, quibusdam vero in multo lumine revelo mysteria.

Una vox librorum, sed non omnes aequi informat : quia intus sum doctor veritatis, forutor cordis, cogitationum intellector, actionum promotor, distribuens singulis, sicut dignum jucundavero.

Singuli pro captu suo docti.

Librorum una vox, sed non eadem non habent lequientem intus veritatem.

CAPUT XLIV.

De non attrahendo sibi res exterieiores.

1. *DOMINUS.* } *F*ILI, in multis oportet te esse incisum et aestimare te tamquam mortuum super terram, et cui totus mundus crucifixus sit.

Multa etiam oportet furda aure pertransire, et que tuae pacis sunt magis cogitare.

Ultius est oculos a rebus dispergitibus avertere, et unicuique suum sentire relinquere, quam contentiosis sermonibus defervere.

Si bene steteris cum DEO, et ejus judicium adpexeris, facilius te victum portabis.

2. } *O Domine, quoque venimus?*

SERVUS. } *Ecce damnum defletur temporale, pro modico quaestu laboratur et curritur, et spirituale detrimentum in oblivionem transit, et vix fero redditur.*

Quod parum vel nihil prodest, attenditur ; et quod summe necessarium est, negligenter praeteritur : quia totus homo ad externa defluit ; et nisi cito resipicat, libens in exterioribus jacet.

In multis ego quasi nescius & mortuus.

Gal. vi. 14.

Suo quemque permittit iudicio, potius pertinacius contentas.

Damnum temporale defletemus, spirituale negligimus.

Maxima de minimis, de maximis minima cura est.

CAPUT XLV.

*Quod omnibus non est credendum: & de
facili laffū verborum.*

I.
SERVUS. } **D**A mihi auxilium, Domine,
de tribulatione, quia vana
salus hominis (Pf. lix. 13.).

*Honi-
num sal-
tar et lu-
brica fi-
des.*
Quam faepē ibi non inveni fidem, ubi me
habere putavi?

Quoties etiam ibi reperi, ubi minus praec-
sumpsi?

Pf. xxxvi.
35. In solo
DEO vera
fides.

Vana ergo spes in hominibus: salus autem
iustorum, in te, DEUS.

Benedictus sis, Domine Deus meus, in om-
nibus, quae accident nobis.

Infirmi fumus et instabiles, cito fallimur et
permutamur.

*Nemo
tam cau-
tus, natio-
nem an-
dando fallit
tur.*
2. Quis est homo, qui ita caute et circum-
spectus in omnibus se custodire valet, ut ali-
quando in aliquam deceptionem vel perplexi-
tatem non veniat?

*Sed qui
DEO nit-
itur, mi-
nus labi-
tur, an-
citus eri-
gitur.*
Sed qui in te, Domine, confidit, ac simplici
ex corde querit, non tam facile labitur.

Et si incident in aliquam tribulationem, quo-
cumque modo fuerit etiam implicatus, citius
per te eruetur, aut a te confortabitur: quia tu
non deferes in te sperantem usque in finem.

*Rarus fi-
dus amic-
us, praeter
DEUM.*
Rarus fidus amicus, in cunctis amici perse-
verans pressuris.

*In vita S.
Agathae.*
Tu, Domine, tu solus es fidelissimus in omni-
bus, et praeter te non est alter talis.

3. O quam bene sapuit sancta illa anima, quae
dixit: Mens mea solidata est, et in Christo
fundata.

Si ita tecum foret, non tam facile timor hu-
manus me sollicitaret, nec verborum jacula
moverent.

Quis

CHRISTI. LIB. III.

147

Quis omnia praevide, quis praecavere fu-
tra mala sufficit? Si praevifa facie etiam lae-
dunt, quid improvifa nisi graviter feriunt?
Sed quare mihi misero non melius providi? scille:

Cur etiam tam facile aliis credidi?

Sed homines fumus, nec aliud quam fragiles
homines fumus, etiam si angeli a multis aesti-
matur et dicimur.

Cui credam, Domine? cui, nisi tibi? Veritas
es, quae non fallis, nec falli potes.

Et rursum: *Omnis homo mendax* (Pf. cxv. 2.),
infirmus, instabilis et labilis, maxime in ver-
bis; ita ut statim vix credi debeat, quod rec-
tum in facie sonare videtur.

4. Quam prudenter praemonisti, cavendum
ab hominibus! et quia *inimici hominis dome-
tici ejus*: nec credendum, si quis dixerit: *Ecce
hic, aut ecce illic.*

Doctus sum damno meo; et utinam ad cau-
telam majorem, et non ad infipientiam mihi!

Cautus esto (ait quidam), cautus esto, ferva
apud te quod dico. Et dum ego si eo, et ab-
fonditum credo, nec ille filere potest quod fi-
lendum petuit, sed statim prodit me et fe, et
abiit.

Ab hujusmodi famulis et incautis hominibus
protege me, Domine, ne in manus eorum inci-
dam, nec unquam talia committam.

Verbum verum et stabile da in os meum, et
linguan callidam longe fac a me.

Quod pati nolo, omnimode cavere debeo.

5. O quam bonum et pacificum de aliis file-
re, nec indiferenter omnia credere, neque de
facili ulterius effari :

Paucis se ipsum revelare; te semper inspecto-
rem cordis quaerere :

Nec omni vento verborum circumferri, sed
omnia re,

*Praeca-
vere vol-
et
tum
rae-
videre
int-
grula dif-
ficile:*

*Ne ergo
fide teme-
re.*

*Nam ho-
mines al-
li et fallo-
re, procliv-
es.*

*Mich. vii.
6.
Marc. xiii.
21.*

*Nam fe-
creti fides
vara inter
homines.*

*Ab ipsa
experi-
entia dese-
cautelam.*

*Nihil
tutius,
quam
parce lo-
qui de ali-
is.*

*Non fa-
cile crede-
re,*

*Vix se
paucis re-
velare;*
omnia intima et externa, secundum placitum
tuae voluntatis, optare perfici!

*Omnia
DEO con-
mittere;
Fugere
splendo-
rem, Sec-
tari fer-
vorem;*
Quam tutum pro conservatione coelestis gra-
tiae, humanam fugere apparentiam, nec appre-
tere quae foris admirationem videntur praebet-
re : fed ea, tota felicitate festari, quae vitae
emendationem dant et fervorem !

Quam multis nocuit virtus scita, ac paeapro-
pere laudata !

*Gratiam
abconde-
re.*
Quam sane profuit gratia silentio servata in
hac fragili vita, quae tota tentatio fertur et mi-
litia !

CAPUT XLVI.

*De confidentia in DEO habenda, quando
insurgunt verborum jacula.*

I. } **F**ILI, sta firmiter, et spera
DOMINUS. } in me. Quid enim fuit ver-
ba nisi verba ?
*Repre-
hen-siones
per-pa-
ter-ter eu-
ro-sus, seu in-
nociens.*
Per aërem volant, sed lapidem non laedunt.
Si reus es, cogita quod libenter emendare te
velis : si nihil tibi confusus es, pensa quod velis
libenter pro DEO hoc sustinere.

*Nudis
verbis a-
deo turba-
ri,
Hominis
carnalis
est,*
Parum fatis est, ut vel verba interdum fulni-
neas, qui neandum fortia verbera tolerare vales.
Et quare tam parva tibi ad cor transeunt,
nisi quia adhuc carnalis es, et homines magis
quam oportet attendis ?

Nam quia despici metuis, reprehendi pro ex-
cessibus non vis, et excusationum umbracula
quaeris.

2. Sed inspice te melius, et agnoce, quia
vivit adhuc in te mundus, et vanus amor pla-
cendi hominibus.

A quo Cum enim baffari refugis, et confundi pro
defect-

defectibus, constat utique, quod nec verus hu-
manus fis, nec vere mundo mortuus, nec mundus
tibi crucifixus.

Sed audi verbum meum, et non curabis de-
cem millia verba hominum.

Ecce, si cuncta contra te dicerentur, quae
fingi malitiosissime possebant ; quid tibi nocerent,
si omnino tranfere permitteres, nec plusquam
fetueam perpenderes? Numquid vel unum ca-
pillum tibi extrahere posset?

3. Sed qui cor intus non habet, nec DEUM
prae oculis, faciliter verbo movetur vitupera-
tionis.

Qui autem in me confidit, nec proprio judi-
cio stare appetit, absque humano terrore erit.

Ego enim sum iudex, et cognitor omnium
secretorum : ego scio qualiter res acta sunt ; ego
injuriantem novi, et sustinentem.

A me exit verbum istud, me permittente
hoc accedit, ut revelentur ex multis cordibus
cogitationes (Luc. ii. 35.).

Ego reum et innocentem iudicabo, sed oc-
cuto judicio utrumque ante probare volui.

4. Testimonium hominum faepe fallit : me-
um testimonium verum est ; stabit et non subver-
tetur.

Latet plerumque, et paucis ad singula patet :
nunquam tamen errat, nec errare potest, eti-
am si oculis insipientum non rectum videatur.

Ad me ergo currendum est in omni iudicio,
nec proprio innitendum arbitrio.

Jutus enim non conturbabitur, quidquid a
DEO ei acciderit (Prov. xii. 21.). Etiam si injuste
aliquid contra eum prolatum fuerit, non mul-
tum curabit.

Sed nec vane exultabit, si per alios rationa-
bilem excusetur.

Penfat

*despici ti-
met.*

Gal. vi. 14.

*At verba
quae cum
que non
nocent,
contem-
nenda.*

*DEUM
judicem
respicere, et
hominum
iudicia
spernes.*

*Is enim
accurate
cognoscit,
timo sic
disponit
omnia.*

*Eius ju-
dicium
non fallit-
ur:
Occultum
faepe,
nuquam
tristum.*

*Huic er-
go fecurus
tunitere.*

P. vii. 10.
& A. ioc.
ii. 23.
*Coram
respicit,
non faci-
em.*

Pensat namque, quia ego sum *scrutans cor-*
da et renes, qui non judico secundum faciem
et humanam apparentiam.

Nam saepe in oculis meis reperitur culpabile,
quod hominum iudicio creditur laudabile.

ORATIO
*Non re-
dentes p. o-
prise con-
fessitiae;
sed DEI
elementi
ae.*

*Nihil ti-
bi con-
fus coram
DEO non
es securis.*

5. } *Domine Deus, iudex iuste, fortis*
SERVUS, } et patiens, qui hominum nosti fra-
gilitate & pravitatem, esto robur meum, et
tota fiducia mea: non enim mihi sufficit con-
scientia mea.

Tu nosti, quod ego non novi: et ideo in omni
reprehensione humiliare me debui, et manuete
suffinere.

Ignosc quoque mihi propius, quoties sic
non egis, et dona iterum gratiam amplioris suf-
ferentiae.

Melior est enim mihi tua copiosa misericordia
ad confectionem indulgentiae; quam mea
opinata iustitia pro defensione latenter con-
scientiae.

Et si nihil mihi conscius sum (1 Cor. iv. 4.),
tamen in hoc justificare me non possum: quia
remota misericordia tua, *non iustificabitur in*
confusione tuo omnis vivens (Psal. cxlii. 2.).

CAPUT XLVII.

*Quod omnia gravia pro aeterna vita
sunt toleranda.*

*Per fa-
tienter la-
bores, et
dura,*

I. } *F*ILI, non te frangant labo-
DOMINUS. } res quos assumpti prop-
ter me nec tribulationes
te desicient usqueaque; sed mea promissio, in
omni eventu te roboret et consuletur.

Ego sufficiens sum ad reddendum supra om-
nem modum et mensuram.

Non

*Nam
merces in-
mensa est;*

Non diu hic laborabis, nec semper gravabe-
ris doloribus.

Exspecta paulisper, et videbis celerem finem
malorum.

Veniet una hora, quando cessabit omnis la-
bor et tumultus.

Modicum est et breve, omne quod transit
cum tempore.

2. Age, quod agis: fideliter labora in vinea
mea, ego ero merces tua.

Scribe, lege, canta, geme, tace, ora, sustine
viriliter contraria: digna est his omnibus et
majoribus praeliis vita aeterna.

Veniet Pax in die una, quae nota est Domi-
no: et erit non dies neque nox hujus felicet
temporis, sed lux perpetua, claritas infinita,
pax firma, et requies secura.

Non dices tunc: *Quis me liberabit de corpo-
re mortis hujus?* (Rom. vii. 24.) Neque clama-
bis: *Heu mihi, quia incolatus meus prolonga-
tus est!* (P. exix. 5.) quoniam precipitabitur
mors, et salus erit indefectiva; anxietas nulla,
jucunditas beata, societas dulcis et decora.

3. O si vidisses Sanctorum in coelo coronas
perpetuas! quanta quoque nunc exultant glo-
ria, qui hunc mundo olim contemptibiles, et
quasi vita ipsa indigni putabantur; profecto te
statim humiliares usque ad terram, et affectares
potius omnibus subesse, quam uni praeeesse:

Nec hujus vitae laetos dies concupisceres, sed
magis pro DEO tribulari gauderes: et pro
nihilo inter homines computari, maximum lu-
cru duceres.

4. O si tibi haec saperint, et profunde ad
cor transirent! quomodo auderes vel semel con-
queri?

Nonne pro vita aeterna, cuncta laboriosa
sunt toleranda? Non

*Et labor
momenta-
neus.*

*Matth.
xxi. 23.
Gen. xv. 1.*

*An non
graviori-
bus digna-
e et ve-
ternitas,*

*Tam
languen-
tias mo-
ribus au-
boreis?*

*Sancti
quam o-
tim min-
do vites,
et des-
erit al mo-
do in co-
lis gloriæ
f.*

*Cum il-
le hic
paulisper
tribulari,
tueri-
cent.
Cinam
noses
quid sit
seu tu-
ri, seu
pertere
coelum!*

*Et quan-
ta sit felici-
tatis beat-
itorum
post labo-
res!*

*ORATIO
Hominis
misericordias
hujus vi-
tae deplo-
rantis, et
ad beatifi-
cationem
spirituali-
tatis vitis
etiam loco
praeparati-
onis ad
oratio-
nem.*

*Ob dies
ad diem
seculi
aeternae;*

*Hujus vi-
tae breves
et malas.*

*Ad finem
coru[m] per
genitus
piam mens*

Non est parvum quid, perdere aut lucrari regnum DEI.

Leva igitur faciem tuam in coelum. Ecce ego, et omnes Sancti mei mecum, qui in hoc saeculo magnum habuere certamen, modo gaudent, modo confortantur, modo securi sunt, modo requiescent, et sine fine mecum in regno Patris mei permanebunt.

CAPUT XLVIII.

*De die aeternitatis, et hujus
vitae angustiis.*

O SUPERNAE civitatis mansio beatissima! O dies aeternitatis clarissima; quam nox non obscurat, sed summa veritas semper irradiat; dies semper laeta, semper secura, et nunquam statum mutans in contraria! O utinam dies illa illuxisset, et cuncta haec temporalia finem accepissent!

Lucet quidem Sanctis perpetua claritate splendida, sed non nisi a longe et per speculum peregrinantibus in terra.

2. Norunt coeli cives, quam gaudiosa sit illa: gemunt exules filii *Evae*, quod amara et taediosa sit illa.

Dies hujus temporis parvi et mali, pleni doloribus et angustiis:

Ubi homo multis peccatis inquinatur, multis passionibus irritetur, multis timoribus stringitur, multis curis distenditur, multis curiositatibus distrahitur, multis vanitatibus implicatur, multis erroribus circumfunditur, multis laboribus atteritur, tentationibus gravatur, deliciis eneretur, egestate cruciatur.

3. O quando finis horum malorum? quando liberabor a misera servitute vitiorum? quan-

do

do memorabor, Domine, tui folius? quando ad *ad DEUM anhelat.*

Quando ero fine omni impedimento in vera libertate, fine omni gravamine mentis et corporis?

Quando erit pax solida, pax imperturbabilis et secura, pax intus et foris, pax ex omni parte firma?

JESUS bone, quando stabo ad videndum te? quando contemplabor gloriam regni tui? quando eris mihi omnia in omnibus?

O quando ero tecum in regno tuo, quod praeparasti dilectis tuis ab aeterno?

Relictus sum pauper et exul in terra hostili, ubi bella quotidiana, et infornitia maxima.

4. Confolare exilium meum, mitiga dolorem meum, quia ad te suspirat omne desiderium meum.

Nam onus mihi totum est, quidquid hic mundus offert ad solatium.

Defidero te intime frui, sed nequeo apprehendere.

Opto inhaerere coelestibus, sed deprimit res temporales, et immortificatae passiones.

Mente omnibus rebus supereste volo, carne autem invite subefie cogor.

Sic ego homo infelix mecum pugno, *et fac-
tus sum mihi metu[m] gravis* (Job. vii. 20.), dum spiritus fursum, caro quaerit esse deorsum.

5. O quid intus patior, dum mente coelestia tracto, et mox carnalium turba occurrit oranti!

DEUS meus, ne elongeris a me, neque *declines tam mo-
tempore orationis te[m]p[or]am,*

in ira a servo tuo (Psl. xxvi. 9.).

Fulgura coruicationem tuam, et dissipa eas:

Emittit sagittas tuas, et conturbentur omnes phantasiae inimici.

Recollige sensus meos ad te: fac me oblivisci

omnium

*MUNDI
adventus
quam o-
pen a
DEO pos-
tula;*

*Humili-
ter fragi-
li aven-
tiam agno-
cens.*

*Luc. xii.
34.*

*Vide, ubi
thesauris
tuus
carnis ih-
sus
hunc du-
bie cor et
amor tu-
us.*

*Felix cui
seruoc-
de orare
concelli-
tur.*

omnium mundanorum : da cito abjicere, et con-
temnere phantasmata vitiorum.

Succurre mihi, aeterna Veritas, ut nulla me
moveat vanitas.

Adveni, coelestis suavitatis, et fugiat a facie tua
omnis impuritas.

Ignosce quoque mihi, et misericorditer indul-
ge, quoties praeter te aliud in oratione revolvo.

Confitor enim vere, quia valde distracte
me habere confuevi.

Nam ibi multoties non sum, ubi corporaliter
sto aut sedeo : sed ibi magis sum, quo cogita-
tionibus fero.

Ibi sum, ubi cogitatio mea est. Ibi est fre-
quenter cogitatio mea, ubi est quod amo.

Hoc mihi cito occurrit, quod naturaliter de-
lectat, aut ex usu placet.

6. Unde tu Veritas aperte dixisti : *Ubi
enim est thesaurus tuus, ibi est et cor tuum*
(M. iith. vi. 21.).

Si coelum diligo, libenter de coelestibus penso.

Si mundum amo, mundi felicitatibus con-
gaudeo, et de adveritatis eius tristor.

Si carnem diligo, quae carnis sunt faepe ima-
ginor.

Si spiritum amo, de spiritualibus cogitare
delector.

Quaecumque enim diligo, de his libenter lo-
quor et audio, atque talium imagines mecum
ad domum reporto.

Sed beatus ille homo, qui propter te, Domini-
ne, omnibus creaturis licentiam abeundi tri-
buit : qui naturae vim facit, et concupiscentias
carnis fervore spiritus crucifigit : ut serenata con-
scientia purum tibi orationem offerat, dignus-
que sit angelicus intercessio choris, omnibus terre-
nis foris et intus exclusus.

CAP.

CAPUT XLIX.

*De desiderio aeternae vitae, et quanta sint
certantibus bona promissa.*

I. } F ILI, cum tibi desiderium *Desideri-
DOMINUS. } aeternae beatitudinis de-
super infundi sentis, et de cla-
tabernaculo corporis exire concupisces, ut cla-
ritatem meam sine vicefutudinis umbra contem-
plari possis ; dilata cor tuum, et omni desiderio
hanc sanctam inspirationem suscipe.*

Redde amplissimas supernae bonitati gratias, *Cum id
sentis, DEI
beni piet-
atis agno-
scere.*

Neque enim hoc cogitatu tuo aut conatu ac-
cipis, sed sola dignitatem supernae gratiae et ma-
divini respectus : quatenus in virtutibus et ma-
jori humilitate proficias, et ad futura certami-
na te praepares, mihique toto cordis affectu
adhaerere, ac ferventi voluntate studeas defer-
vire.

2. Fili, faepe ignis ardet, sed sine fumo flam-
ma non ascendit.

Sic et aliquorum desideria ad coelestia fla-
grant, & tamen a tentatione carnalis affectus li-
beri non sunt.

Idcirco nec omnino pure pro honore DEI
agunt, quod tam desideranter ab eo petunt.

Tale est et tuum faepe desiderium, quod insi-
nuasti fore tam importunum.

Non enim est hoc purum et perfectum, quod
propria commoditate est infectum.

3. Pete, non quod tibi est delectabile et com-
modum, fed quod mihi est acceptabile atque ho-
norificum : quia si recte judicas, meam ordina-
*Pete quod
DEO gra-
tia, non
tibi.*

tionem tuo desiderio & omni desiderato praeserferre debes ac sequi.

Pf. xxxvii.
io.
Optas
colestem
patriam?
sed cun-
dum per
viam arc-
tam et a-
peram.

Novi desiderium tuum, et frequentes gemitus audiui.

Jam velles esse in libertate gloriae filiorum
DEI : jam te delectat domus aeterna et coelestis
patria gaudio plena, sed nondum venit hora
ita : sed eft adhuc aliud tempus, scilicet tem-
pus belli, tempus laboris et probationis.

Optas summo reperi bono, sed non potes
hoc aequi modo.

Ego sum: exspecta me, dicit Dominus, do-
nec veniat regnum DEI.

4. Probandus es adhuc in terris, et in multis
exercitandus.

Consolatio tibi interdum dabitur, sed copiosa
fatietas non concedetur.

Confortare igitur, et esto robustus (Deut.
xxxii. 7.), tam in agendo, quam in patiendo
naturem contraria.

Oportet te novum induere hominem, et in
alterum virum mutari.

Oportet te faepe agere, quod non vis; et
quod vis, oportet relinquere.

Quod alii placet, proceſſum habebit: quod
tibi placet, ultra non proficiet.

Quod alii dicunt, auditetur: quod tu dicis,
pro nihil computabitur. Petent alii, et acci-
pient; tu petes, nec impetrabis.

5. Erunt alii magni in ore hominum, de te
autem tacebitur.

Alii hoc vel illud committetur, tu autem ad
nihil utile judicaberis.

Propter hoc natura quandoque contristabi-
tur; et magnum, si filens portaveris.

In his et similibus multis, probari solet fidelis
Domini servus : qualiter se abnegare, et in om-
nibus frangere quiverit.

Vix

En his
probari
solet vera
abnegatio
nis;

Vix est aliquid tale, in quo tantumdem mori
indiges, sicut videre et pati quae voluntati tuae
adverfa fuit: maxime autem, cum disconvenien-
tia, et quae minus utilia tibi apparent, fieri
jubentur.

*Impr.
mis ubi
cedendum
judicio
proprio.*

Et quia non audes resistere altiori potestati,
sib dominio confititus: ideo durum tibi vi-
detur, ad nutum alterius ambulare, et omne
proprium sentire omittere.

6. Sed penſa, fili, horum fructum laborum,
celerem finem, atque praemium nimis mag-
num: et non habebis inde gravamen, sed for-
tissimum patientia tuae folamen.

*Sed fruc-
tum abne-
gationis
spelta,*

Nam et pro modica hac voluntate, quam
enigale lucrum
relatacad
tempus
volunta-
tis!

Ibi quippe invenies omne quod volueris, om-
ne quod desiderare poteris.

Ibi aderit tibi totius facultas boni, fine timo-
re amittendi.

Ibi voluntas tua una semper tecum, nil cu-
piet extraneum vel privatum.

Ibi nullus resiftet tibi, nemo de te conquere-
tur, nemo impedit, nihil obviabit: sed cuncta
desiderata simul erunt praefentia, totumque af-
fectum tuum reficiunt, et adimplent usque
ad summum.

*Nam in
coelis ei
nihil ne-
garibit,
sed satisfi-
ct et per om-
nia.*

Ibi reddam gloriam pro contumelia perpet-
fa; pallium laudis, pro moerore; pro loco no-
vissimo, fedem regni in faecula.

II. lxi. 3.

Ibi apparebit fructus obedientiae, gaudebit
labor poenitentiae, et humiliis subiectio corona-
bit gloriose.

7. Nunc ergo inclina te humiliter sub omni-
um manibus: nec fit tibi curae, quis hoc dixe-
rit vel iussifer.

*Nunc er-
go libens
Subiecto
omnibus
per om-
nia:*

Sed hoc magnopere curato, ut five Praela-
tus,

*Nec ali-
unde glo-
riare,
quam in
tui ipsius
contem-
tu, et DEI
gloria.*

*Philipp.
i. 20.*

*ORATIO
Hominis
in desola-
tione vel
afflicio-
ne, DEI
providen-
tiam con-
stentis, ei-
que se sub-
sufficiens.
In deso-
latione
lauda
DEUM,*

1 Cor. iv. 7.

*A quo
funt, et
disponen-
tur om-
nia.*

*Pax anti-
mi infor-
me donum
DEI.*

tus, seu junior, aut aequalis, aliquid a te exposcerit vel innuerit, pro bono totum accipias, et sincera voluntate studeas adimplere.

Quaeret alius hoc, alius illud : glorietur ille in illo, et iste in isto laudeturque millies milles : tu autem nec in isto, nec in illo, sed in tui ipsius gaude contemptu, et in mei folius beneficacitate ac honore.

Hoc optandum est tibi, ut sine per vitam, sive per mortem, DEUS, semper in te glorifetur.

CAPUT L.

*Qualiter homo desolatus se debet in
manus DEI offerre.*

DOMINE DEUS, sancte Pater, sis nunc et in aeternum benedictus, quia sicut vis, sic factum est : et quod facis, bonum est.

Laetetur in te servus tuus, non in se, nec in aliquo alio : quia tu solus laetitia vera, tu spes mea et corona mea, tu gaudium meum et honor meus, Domine.

Quid habet servus tuus, nisi quod a te acceptit, etiam sine merito suo ?

Tua sunt omnia, quae dediti et quae fecisti. *Pau-
per sum, et in laboribus meis a juventu-
te mea (P. lxxxvii. 16.) : et contristatur anima
mea nonnunquam usque ad lacrymas, quan-
doque etiam conturbatur ad se, propter immin-
entes passiones.*

2. Defidero pacis gaudium, pacem filiorum tuorum flagito, qui in lumine consolationis a te paescuntur.

Si das pacem, si gaudium sanctum infundis, erit

erit anima servi tui plena modulatione, et de-vota in laude tua.

Sed si te subtraxeris, sicut saepissime soles, non poterit currere viam mandatorum tuorum ; sed magis ad tundendum pectus genua ejus incurvantur : quia non est illi sicut heri et nudius-tertius, quando splendebat lucerna tua super caput ejus, et sub umbra alarum tuarum protegabatur a tentationibus irruentibus.

3. Pater iuste et semper laudande, venit hora ut probetur servus tuus.

Pater amande, dignum est, ut hac hora patiatur pro te aliquid servus tuus.

Pater perpetue venerande, venit hora, quam ab aeterno praeficias affuturam : ut ad modicum tempus succumbat foris servus tuus, vivat vero semper apud te intus :

Paululum vilipendatur, humilietur, et deficiat coram hominibus, passionibus conteratur et languoribus : ut iterum tecum in aurora no-vae lucis refugat, et in coelestibus clarificeatur.

Pater sancte, tu sic ordinasti, et sic voluisti : et hoc factum est, quod ipse praecepsisti.

4. Haec est enim gratia ad amicum tuum, pati et tribulari in mundo, pro amore tuo, quotiescumque, et a quocumque id permiseris fieri.

Sine confilio et providentia tua, et sine causa nihil fit in terra.

*Bonum mihi, Domine, quia humiliasti me : Cum
ut discam iustificationes tuas (P. cxviii. 71.), inde tibi
et omnes elationes cordis atque prae-fumptions
nes abiciam.*

Utile mihi, quod confusio cooperuit faciem meam : ut te potius, quam homines, ad confondandum requiram.

Didici

*qua
praefixa
alcoris est
anima:
At sub-
trada,
lauguetac
deficit.*

*Paratum
te interim
offer ad
propositio-*

nem:

*Nam sic
ordinat
divina
ordina-
tia ad tu-
am salu-
tem.*

*Quia
gratiae et
amoris id
tribue.*

*Cum
multe
inde tibi
fructus
proveniat.*

P. lxviii. 8.

Didici etiam ex hoc, inferutabile judicium tuum expavescere : qui affligis justum cum impio, sed non sine aequitate et justitia.

Adeoque gratias agit DBO tam bene volentem agenti. 5. Gratias tibi ago, quia non pepercisti malis meis, sed attrivisti me verberibus amaris, infagens dolores, et immittens angustias foris et intus.

Qui flos non percussit, nisi tu, Domine Deus meus, faciat. Non est qui me consoletur, ex omnibus quae sub coelo sunt, nisi tu, Domine Deus meus, coelestis medicus animarum : qui percutis et fanas, *deducis ad inferos et reducis* (Tob. xiii. 2.). Disciplina tua super me, et virga tua ipsa docebit.

6. Ecce, Pater dilecte, in manibus tuis sum ego, sub virga correctionis tuae me inclino.

Percute dorsum meum, et collum meum, ut incurvem ad voluntatem tuam, tortuositatem meam.

Fac me pium et humilem discipulum, sicut bene facere confuevi, ut ambulem ad omnem nutum tuum.

Tibi me, et omnia mea, ad corrigendum commendo : melius est hic corripi, quam in futuro.

Tu scis omnia et singula, et nil te latet in humana conscientia.

Antequam fiant, nosci ventura ; et non opus est tibi, ut quis te doceat, aut admoneat de his quae geruntur in terra.

Tu scis quid expedit ad profectum meum, et quantum deservit tribulatio ad rubiginem vitiorum purgandam.

Fac mecum desideratum beneplacitum tuum, et ne despicias peccaminosam vitam meam, nulli melius nec clarius, quam tibi soli nota.

7. Da mihi, Domine, scire quod sciendum est; hoc amare, quod amandum est ; hoc laudare, quod

*Joan. xvi.
30.*

*Dan. xii.
42.*

*Cum op-
tione no-
rit quid
tuas salu-
ti condu-
cat.*

*Pete et-
am rec-
tum de*

quod tibi summe placet ; hoc reputare, quod tibi pretiosum appetere ; hoc vituperare quod oculis tuis fordescit.

Non me finas secundum visionem oculorum exteriorum judicare, neque secundum auditum aurum hominum imperitorum sententiae : sed in iudicio vero de visibilibus et spiritualibus discernere, atque super omnia, voluntatem beneplaciti tui semper inquire.

8. Falluntur saepe hominum sensus in judicando : falluntur et amatores faeculi, visibilia tantummodo amando.

Quid est homo inde melior, quia reputatur ab homine major?

Fallax fallacem, vanus vanum, caecus caecum, infirmus infirmum decipit, dum exaltat, et veraciter magis confundit, dum inaniter laudat.

Nam quantum unusquisque est in oculis tuis, tantum est, et non amplius, ait humili sanctus *Franciscus.*

*Hominis
iudicium
nihil ad-
dit vel de-
trahit.*

*Quod
DRO judi-
ces, id ve-
res es.
Vita ejus,
Cap. vi.*

CAPUT LI.

*Quod humiliis insistendum est operibus,
cum deficitur a summis.*

i. } **F**ILI, non vales semper in ferventiori virtute stare, nec in altiori gradu contemplationis confistere ; sed neceesse habes interdum, ob originalem corruptelam, ad inferiora descendere, et onus corruptibilis vitae, etiam invite et cum taedio portare.

Quamdiu mortale corpus geris, taedium fenties, et gravamen cordis.

Oportet ergo saepe in carne, de carnis onere gemere : eo quod non vales spiritualibus stu-

*Sunniis
et arditis
non feni-
per inspi-
re licet.*

*2 Mach.
vi. 25.*

*Offstat
condito
carnis ;
Inae no-
bis multa
diis*

*causas ge-
nitutis.*

*Interim
humili-
bus occu-
pare:
Et Dei
visitatio-
nem pati-
eniter ex-
specta.*

Pf. cxviii.

32.

*ORATIO.
Peccato-
ris, dig-
nun se
calfigati-
one, non
confolati-
one, ob
peccata
factatis.
Agnoce
iniquum
te conso-
lari.*

CAPUT LII.

Quod homo non reputet se consolatione dignum, sed magis verberibus reum.

I. SERVUS. } DOMINE, non sum dignus consolatione tua, nec aliqua spirituali visitatione: & ideo juste tecum agis, quando me inopem et defolatum reliquis.

Si enim ad instar maris lacrymas fundere possem, adhuc consolatione tua dignus non essem.

Unde nihil dignus sum, quam flagellari et puniri: quia graviter et faepe te offendit, & in multis valde deliquerit.

Ergo vera penitentia ratione, nec minima sum dignus consolatione.

Sed tu clemens et misericors DEUS, qui non vis perire opera tua, ad offendendum divitias boni-

*Et si fu-
binde te
DEUS ex*

diis et divinae contemplationi indefinenter inhaerere.

2. Tunc expedit tibi ad humilia et exteriora opera confugere, et in bonis actibus te recreare; adventum meum et supernam visitationem firma confidentia expectare: exilium tuum, et ariditatem mentis patienter fuisse, donec iterum a me visiteris, et ab omnibus anxietatibus libereris.

Nam faciam te laborum oblivisci, et interna quiete perfici.

Expandam coram te prata Scripturarum; ut, dilatato corde, currere incipias viam mandatorum meorum.

Et dices: *Non sunt condignae passiones hu-
jus temporis, ad futuram gloriam, quae reve-
tabitur in nobis* (Rom. viii. 18.).

CAPUT LII.

bonitatis tuae in vasa misericordiae, etiam praeter omne proprium meritum dignaris consolari servum tuum supra humanum medium.

Tuae enim consolationes, non sunt sicut humanae confabulationes.

2. Quid egi, Domine, ut mihi conferres aliam cœlestem consolationem?

Ego nihil boni me egisti recolo, sed semper ad vitia pronum, et ad emendationem pigrum fuisse.

Verum est et negare non possum. Si aliter dicerem, tu stares contra me, et non esset qui defendet ret.

Quid merui pro peccatis meis, nisi informum, et ignem aeternum?

In veritate coniteor, quoniam dignus sum omni ludibrio et contemptu, nec debet me inter tuos devotos commorari. Et licet hoc aegre audiam, tamen adversum me pro veritate peccata mea arguum, ut facilius misericordiam tuam merear impetrare.

3. Quid illic dicam reus, et omni confusione plenus? Non habeo os loquendi, nisi hoc tantum verbum: Peccavi, Domine, peccavi; miserere mei, ignoscere mihi.

Sine me paululum, ut plangam dolorem meum, ant' quam vadam ad terram tenebrosam, et operim mortis caligine (Job. x. 20. 21.).

Quid tam maxime a reo et misero peccatore reu'ris, nisi ut conteratur, et humilietur se pro delictis suis?

In vera contritione et cordis humiliatione, nascitur spes veniae, reconciliatur perturbata conscientia, reparatur gratia perdita, tuetur homo a futura ira; et occurrit sibi mutuo, in oculo sancto, DEUS et poenitens anima.

4. Humilis peccatorum contrito, acceptabi-

*mera cle-
mentia
console-
tetur.*

*xviii. 8.
Digna-
tique non
gratia sed
poena.*

*Agnosce
ergo e' pecc-
tatorem,*

*Sed ex
spiri-
tu con-
fiteo
et humil-
ti.
Sic enim
agitur re-
paratio
lapsi.*

En hu- le tibi est, Domine, sacrificium ; longe suavius
miscon- odorans in conspectu tuo, quam thuris incen-
trations elogia, sum.

Luc. vii. Haec est gratum etiam unguentum, quod
 46. facris pedibus tuis infundi voluisti : quia cor

Pf. i. 19. contritum et humiliatum nunquam despexit.

Pf. ix. 4. Ibi est locus refugii a facie irae inimici. Ibi
 emendatur & abluitur, quidquid aliunde con-
 tractum est et inquinatum.

CAPUT LIII.

*Quod gratia DEI non miscetur
 terrena sapientibus.*

*Gratia
 DEI non
 miscetur
 extraneis:*

*Abjice
 eius impe-
 dimenta,
 Ama fe-
 cretum :*

*DEO va-
 ea,*

*Mun-
 dum de-
 se;*

1 Pet. ii. 11.

*Morieris
 eo securi-
 or, quo a*

FILI, pretiosa est gratia mea, non patitur
 se miseri extraneis rebus, nec confola-
 tionibus terrenis.

Abjicere ergo oportet omnia impedimenta
 gratiae, si optas eius infusionem fuscipere.

Pete secreta tibi, ama solus habitare tecum,
 nullius require confabulationem ; sed magis ad
 DEUM devoutam effunde precem, ut compunc-
 tam teneas mentem et puram conscientiam.

Totum mundum nihil aestima ; DEI vacatio-
 nem omnibus exterioribus antepone.

Non enim poteris mihi vacare, et in transi-
 toriis pariter delectari.

A notis et a charis oportet elongari, et ab
 omni temporali folatio mentem tenere priva-
 tam.

Sic obsecrat B. *Apostolus Petrus*, ut tamquam
 advenas et peregrinos in hoc mundo se conti-
 neant Christi fideles.

2. O quanta fiducia erit morituro, quem nul-
 lius rei affectus detinet in mundo !

Sed

Sed sic segregatum cor habere ab omnibus, *mundi de-
 fideris de-
 partur.*

Attamen si vere velit esse spiritualis, oportet *Difficile
 id qui-
 dem;*
 eum renuntiare tam remotis quam propinquis, et a nemine magis cavere quam a te ipso.

Si temetipsum perfecte viceris, cetera facil-
 us subjugabis. *Sed si te
 ipsum vi-
 ceras, ce-
 tera faci-
 le vincas.*

Perfecta victoria est, defemetipso triumphare.

Qui enim temetipsum subiectum tenet, ut sensualitas rationi, et ratio in cunctis obediat mili-
 hi ; hic vere viator est fui, et dominus mundi.

3. Si ad hunc apicem scandere gliscis, oportet *Sed huc
 opus, ut
 amor sui
 prius ex-
 pugnetur,*
 viriliter incipere, et fecurim ad radicem ponere, ut evellas et destruas occultam inordi-
 natam inclinationem ad te ipsum, et ad om-
 ne privatum et materiale bonum.

Ex hoc vitio, qualis homo temetipsum nimis *Qui sors
 et radix
 omisima-
 tu.*
 inordinate diligit, paene totum pendet quid-
 quid radicaliter vincendum est : quo devicto et
 fabucto malo, pax magna et tranquillitas erit
 continuo.

Sed quia pauci fibi ipsis perfecte mori labo-
 rant, nec plene extra se tendunt, propterea in
 se implicati remanent, nec supra se in spiritu
 elevari possunt. *Sed a
 paucis res
 ista serio
 agitur.*

Qui autem libere mecum ambulare desiderat,
 necesse est, ut omnes pravas et inordinatas af-
 fectiones suas mortificet, atque nulli creaturae,
 privato amore, concupiscenter inhaereat.

CAPUT LIV.

De diversis motibus Naturae & Gratiae.

*Motus
naturae
et gratiae
divers.*
*Dicernere
eos dif-
ficit.*

*Natura
callida
est;*
*Gratia
simplici-
ter anou-
lat.*

*Natura
horret
premi;*
*Gratia
studet
mortifica-
tioni.*

*Natura
commo-
dum su-
um que-
rit;*
*Gratia
attem-*

*Natura
sibi hono-
rem;*
*Gratia
DEO tri-
but.*

*Natura
confundi-
timet,*

FILI, diligenter adverte motus Naturae et Gratiae, quia valde contrarie et subtiliter moventur : et vix, nisi a spirituali et intime illuminato homine, dicernuntur.

Omnis quidem bonum appetunt, et aliquid boni in suis dictis vel factis praetendunt, ideo sub specie boni multi falluntur.

Natura callida est, et multos trahit, illaqueat, et decipit, et se semper pro fine habet :

Sed Gratia simplicitate ambulat, ab omni specie mala declinat ; fallacias non praetendit, et omnia pure propter DEUM agit, in quo et finaliter requiescit.

2. Natura invitata vult mori, nec premi, nec superari, nec subesse, nec sponte subjungi :

Gratia vero studet mortificationem propriae, resistit sensualitati, quaerit subiici, appetit vincit, nec propria vult libertate fungi ; sub disciplina amat teneri, nec alicui cupit dominari ; sed sub DEO semper vivere, stare et esse, atque propter DEUM omni humanae creaturae humiliata parata est inclinari.

Natura pro suo commodo laborat, et quid lucri ex alio sibi proveniat attinet :

Gratia autem, non quid sibi utile et commodum sit, sed quod multis proficiat, magis considerat.

Natura libenter honorem et reverentiam accipit :

Gratia vero omnem honorem et gloriam DEO fideliter attribuit.

3. Natura confusionem timet et contemptum :

Gratia

CHRISTI. LIB. III.

Gratia autem gaudet pro Nomine JESU contumeliam pati (Act. v. 41.).

Natura otium amat et quietem corporalem :

Gratia vero vacua esse non potest, sed libenter amplectitur laborem.

Natura quaerit habere curiosa et pulchra, abhorret vilis et groffa :

Gratia vero simplicibus delectatur et humiliibus, aspera non aspernatur, nec vetustis refugit indui pannis.

Natura respicit temporalia, gaudet ad lucra terrena, tristatur de damno, irritatur leviori injuria verbo :

Sed Gratia attendit aeterna, non inhaeret temporalibus, nec in perditione rerum turbatur, neque verbis durioribus acerbatur ; quia thesaurum suum et gaudium in coelo, ubi nil perit, constituit.

4. Natura cupida est, et libenter accipit quam donat, amat propria et privata.

Gratia autem pia est et communis, vitat singularia, contentatur paucis, beatius dare iudicat quam accipere (Act. xx. 35.).

Natura inclinat ad creaturem, ad carnem propriam, ad vanitates et discursus :

Sed Gratia trahit ad DEUM et ad virtutes, renuntiat creaturis, fugit mundum, odit carnis desideria, refringit evaginations, erubescit in publico apparere.

Natura libenter aliquod solatium habet extermum, in quo delecat ad fenum :

Sed Gratia in solo DEO quaerit consolari, et in funmo bono super omnia visibilia delectari.

5. Natura totum agit propter lucrum et commodum proprium, nihil gratis facere potest, sed aut aequale, aut melius, aut laudem, vel favorem

Gratia
gaudet,

Natura
otium,

Gratia
laborem
amat,

Natura
pulchris
afficitur;

Gratia e-
tiam ab-
jetit;

Natura
tempora-
lius in-
hiat;

Gratia
aeternis.

Matth.
vi. 20.

Natura
cupida est;

Gratia
tiberias.

Natura
ad cre-
atu-
ras pro-
prietatis;

Gratia
ad Deum.

Natura
capit fo-
lacia fo-
ribilia.

Gratia
coelestia.

Natura
in omni-
bus fu-
cruum fu-

*um spec-
tacu-
lum
DEUM.*

*Natura
gaudet ar-
matis, et
magnis:*

*Gratia
non affi-
mat nisi
merita
virtutis.*

*r. Cor.
xiii. 6.
r. Cor. xii.
31.*

*Natura
querula.*

*Gratia
magnani-
ma.*

*Natura
statiofa
fui qd.*

*Gratia
omnia re-
fert ad
DEUM.*

*Natura
noris et
curios-
tudet;*

*Gratia
negligit;*

Eccii. i. 10.

vorem pro benefactis consequi sperat; et multum ponderari sua gesta et dona concupiscit: Gratia vero nil temporale quaerit nec aliud praemium, quam DEUM solum, pro mercede postulat; nec amplius de temporalibus necessariis desiderat, nisi quantum haec sibi ad affectionem aeternorum valeant deservire.

6. Natura gaudet de amicis multis et propinquis, gloriatur de nobili loco, et ortu generis; arridet potentibus, blanditur divitibus, applaudit sibi similibus:

Gratia autem, et inimicos diligit, nec de amicorum turbo extollitur; nec locum, nec ortum natalium reputat, nisi virtus major ibi fuerit;

Favet magis pauperi quam diviti, compatitur plus innocentium quam potenti; congaudet veraci, non fallaci;

Exhortatur semper bonos meliora charismata aemulari, et Filio DEI per virtutes assimilari.

Natura de defectu et molestia cito conqueritur:

Gratia constanter fert inopiam.

7. Natura omnia ad se reflecit, pro se certat et arguit:

Gratia autem ad DEUM cuncta reducit, unde originaliter emanant; nihil boni sibi adserbit, nec arroganter praefumit; non contendit, nec suam sententiam aliis praefert; sed in omnibus et intellectu, aeternae sapientiae ac divino examini se submittit.

Natura appetit scire secreta, et nova audire; vult exterioris apparere, et multa per sensus experiri; desiderat agnosciri, et agere unde laus et admiratio procedit:

Sed Gratia non curat nova nec curiosa percipere; quia totum hoc de vetustate corruptio- mis est ortum, cum nihil novum et durable sit ibid. ii. 11. super terram.

Docet

Docet itaque sensus restringere vanam complacentiam et ostentationem devitare, laudanda et digne miranda humiliter abscondere, et de omni re, et in omni scientia, utilitatis fructum, atque DEI laudem et honorem quaerere.

Non vult fe nec sua praedicari, sed DEUM in donis suis optat benedici, qui cuncta ex mera charitate largitur.

8. Haec Gratia supernaturale lumen, et quoddam DEI speciale donum est, et proprie *Haec
gratia E-
lectorum
in signe
js.*

electorum signaculum, et pignus salutis aeternae: quae hominem de terrenis ad coelestia amanda sustollit, et de carnali spiritualem efficit.

Quanto igitur Natura amplius premiatur et *Ergo cor-
re natura-
ram, ut
acquiras
gratiam.*

vincitur, tanto major Gratia infunditur; et quotidie novis visitationibus, interior homo secundum imaginem DEI reformatur.

CAPUT LV.

De corruptione naturae, & efficacia gratiae divinae.

*I. SERVUS. } D OMINE DEUS meus, qui
me creasti ad imaginem et similitudinem tuam, conce-
demhi hanc gratiam, quam ostendisti tam magnam et necessariam ad salutem: ut vincam pef-
sum naturam meam, trahentem ad peccata,
et in perditionem.*

*Sentio enim in carne mea legem peccati con-
tradicentem legi mentis meae, et captivum me
ducentem ad obedientium sensualitati in mul-
tis: nec possum resistere passionibus ejus, nisi
assis tua ianctissima gratia, cordi meo arden-
ter infusa.*

*Gen. i. 26.
Dei gra-
tia opis
ad adju-
gacionem
naturam.*

*Rom. vii.
23. Continu-
um pecca-
ti somni-
tem;*

2. Opus

*DEI po-
tius hono-
rem que-
rens
quam su-
um.*

*ORATIO
Populati-
tis DEI
gratianam
contra na-
turam cor-
rectio-
nem.*

2. Opus est gratia tua, et magna gratia : ut
Gen. viii.
vincatur natura, ad malum semper prona ab
21. adolescentia sua.

*Et tam ad teua
ad teua
Præceptum:
Liceat ab
instituere
tam.*

Nam per primum hominem *Adam* lapsa, et
vitia per peccatum, in omnes homines poena
hujus maculae defecit : ut ipsa natura, quae
bene et recta a te condita fuit, pro vitio jam, et
infirmitate corruptae naturae ponatur, eo quod
motus ejus sibi relictus, ad malum et inferiora
trahit.

Nam modica vis quae remansit, est tam-
quam scintilla quae ad latens in cinere.

*Eius qui-
dén por-
tio est ra-
tio:
Sed ad-
modum
debetis ad
bonum.*

Haec est ipsa ratio naturalis, circumfusa
magna caligine, adhuc judicium habens boni
et mali, veri falsique distinxit ; licet impo-
tentis sit adimplere omne quod approbat, nec
pleno jam lumine veritatis, nec sanitate affecti-
onum fuarum potiatis.

*Rom. vii.
Hinc per
rationem
eligimus
bonum;
Sed car-
ne ser-
vimus con-
cupi-
tiae.*

3. Hinc est, *DOMINUS* meus, quod *condelecter*
legi tuae secundum interiorem hominem, sciens
mandatum tuun fore bonum, iustum et fane-
cnum, arguens etiam omne malum et peccatum
fugiendum.

*Carnem autem servio legi peccati, dum magis
fenestratuli obedio quam rationi.*

*Hinc est, quod velle bonum mihi adjacet,
perficere autem non invenio.*

*Hinc faepe multa bona propono, sed quia
gratia deet ad adjuvantum infirmitatem mea-
am, ex levi refixientia resilio et deficio.*

*Hinc accidit, quod viam perfectionis agnosc-
co, et qualiter agere debeam,clare fatis video :
Sed propriae corruptionis pondere pressus,
ad perfectiora non affurgo.*

*Et pon-
dere cor-
ruptionis
deficiens,
Et irra-
tias nec-
stabilitate,*

4. O quam maxime est mihi necessaria,
Domine, tua gratia, ad inchoandum bonum,
ad proficiendum et ad perficiendum.

Nam

Nam sine ea nihil possum facere, omnia au-
tem possuum in te, confortante me gratia.

O vere coelestis gratia, fine qua nulla sunt
propria merita, nula quoque dona naturae
ponderanda !

Nihil artes, nihil divitiae, nihil pulchritudo
vel fortitudo : nihil ingenium vel eloquentia va-
lent apud te, Domine, sine gratia.

Nam dona naturae bonis et malis sunt com-
munia : electorum autem proprium donum est
gratia sive dilectionis ; qua insigniti, digni haben-
tur vita aeterna.

Tantum ue eminet haec gratia, ut nec donum
prophetiae, nec signorum operatio, nec quantita-
libet alta speculatio aliquid aestimentur fine ea.

Sed neque fides, neque ipes, neque aliae
virtutes, tibi acceptae sunt sine charitate et
gratia.

5. O beatissima gratia ! quae pauperem spiri-
tu, virtutibus divitem facis : et divitem multis
bonis, humilem corde reddis.

Veni, descende ad me, reple me manu con-
solatione tua, ne deficit praefatitudine et a-
riditate mentis anima mea.

Obfero, Domine, ut inveniam gratiam in
oculis tuis : sufficit enim mihi gratia tua, cete-
ris non obtentis, quae desiderat natura.

Si fuerut tentatus et vexatus tribulationibus
multis, non timebo mala, dum mecum fuerit
gratia tua.

Ipsa fortitudo mea, ipsa confilium confort-
et auxilium.

Cunctis hobibus potentior est, et sapientior
universis sapientibus.

6. Magistra est veritatis, doctrix disciplinae,
lumen cordis, solamen pressuræ, fugatrix tristitia-
tiae, ablatrix timoris, nutrix devotionis, pro-
ductrix lacrymarum.

Quid

*Qua ha-
bita nihil
debet.*

*Nec gra-
tia datae,
Nec vir-
tutes ali-
ae.*

*xiii. 1.
2 Cor.
xiii. 9.*

lxxix.

14.

Gen. xviii.

3.

2 Cor. xii.

9.

Pf. xxii. 4.

Quid sum sine ea, nisi aridum lignum, et
stirps inutilis ad ejiciendum?
"Tua ergo me, Domine, gratia semper et
praeveniat et sequatur, ac bonis operibus
jugiter praefet esse intentum per JESUM
CHRISTUM Filium tuum." Amen.

Miss. Rom.
Coll. Do-
minicæ
xv. p.
Pent.

CAPUT LVI.

*Quod nos ipsos abnegare, & Christum
imitari debemus per crucem.*

*Relinque
te, ut con-
fugaris
deo.*

I.
DOMINUS.

FILI, quantum a te vales
exire, tantum in me poten-
tis transire.
Sicut nihil foris concupiscere, internam pa-
cem facit; sic fe interius relinquere, DEO con-
jungit.
Volo te addiscere perfectam abnegationem
tui in voluntate mea, sine contradictione et
querela.

*Audi, et
sequere
Christum
ducem:
nam ipse
est via, ve-
ritas et vi-
ta.*

Sequere me: *Ego sum via, veritas et vita.*
(Joan. xiv. 6.) Sine via, non itur; sine veritate,
non cognoscitur; sine vita non vivitur.
Ego sum via, quam sequi debes; veritas, cui
credere debes; vita, quam sperare debes.

Ego sum via inviolabilis, veritas infallibilis,
vita interminabilis.

Ego sum via rectissima, veritas suprema, vi-
ta vera, vita beata, vita increata.

*Joan. viii.
32.*

Si manferis in via mea, cognoscet veritatem,
et veritas liberabit te, et apprehendes vitam
aeternam.

*Sed en-
quia dif-
cipulos/ur-
os doceat:*

2. *Si vis ad vitam ingredi, serva mandata*
(Matth. xix. 17.).

Si vis veritatem cognoscere; credere mihi.

3. *Si vis perfectus esse, vende omnia* (Ibid. 21.).

Si

: Si vis esse discipulus meus, abnega temetip-
sum.

Matth.
xvi. 24.

Si vis beatam vitam possidere, praesentem
vitam contemne.

Obedien-
tiam,

Si vis exaltari in coelo, humilia te in mundo.

Pauper-
tatem,

Si vis regnare tecum, porta crucem tecum.

Abnega-
tionem

Soli enim servi crucis inveniunt viam beatifi-
tudinis, et verae lucis.

Humi-
litatem

Domine JESU, quia arcta erat vi-
ta tua, et mundo despacta, dona
SERVUS. } ta tua, et mundo despacta, dona
michi, te cum mundi despactu imi-
tari.

Christi
vitam im-
itare;

Non enim major est servus domino suo, nec
discipulus supra magistrum (Matth. x. 24.).

S. Joan.

Exerceatur fervus tuus in vita tua, quia uita
est falsus mea, et sanctitas uera.

Nihil u-
tilius,

Quidquid extra eam lego, vel audio, non me
recreat, nec delectat plene.

Nec de-
lectabilis-
us.

4. } Fili, quia haec fois, et legisti
DOMINUS. } omnia; beatus eris, si feceris ea.

Nostra et

Qui habet mandata mea, et
servat ea, ipse est qui diligit me; et ego dilig-
ita mandata
gam eum, et manifestabo ei me ipsum (Joan.
xiv. 21.); et faciam eum confidere tecum in
regno Patris mei.

Sacer-

Domine JESU, sicut dixisti et
5. } promisisti, sic utique fiat, et mihi pro-
mereri contingat.

Crucem
a Christo
succipiam
porta ad
mortem
usque.

Suscepi, suscepi de manu tua crucem; porta-
bo, et portabo eam usque ad mortem, sicut im-
posuisti mihi.

Vere uita boni monachi crux est, sed dux pa-
radisi.

Incepimus est, retro abiare non licet, nec re-
linquere oportet.

6. Eia fratres, pergamus simul, JESUS erit
nobiscum.

Ipse
Christus
aderit;

Propter